

Reisevaneundersøkelsen 2009

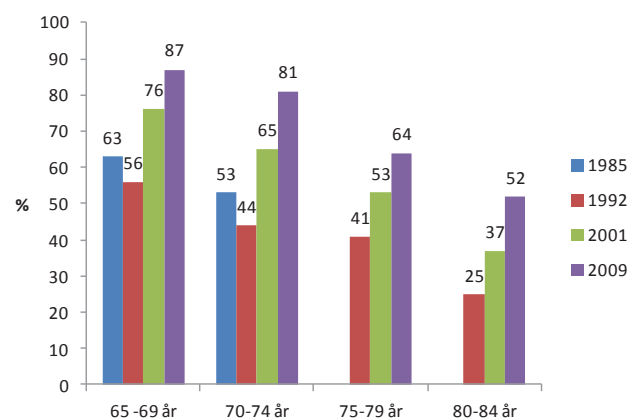
Faktaark

Eldres reiseaktivitet

I løpet av ca. 30–40 år vil opp mot en fjerdedel av befolkningen være 65 år eller eldre, mot 15 % i dag. Økningen er særlig sterk blant de eldste, fra 80 år og eldre. Dette vil stille nye krav til transportsystemet, både til kjøretøy, komfort, informasjon, vegsystem og kollektivtransport. I perioden fra 1985 til 2009 har det blitt flere eldre som har førerkort, særlig kvinner. Generelt sett har alle grupper eldre økt sin reiseaktivitet.

Økning i andelen med førerkort og tilgang til bil

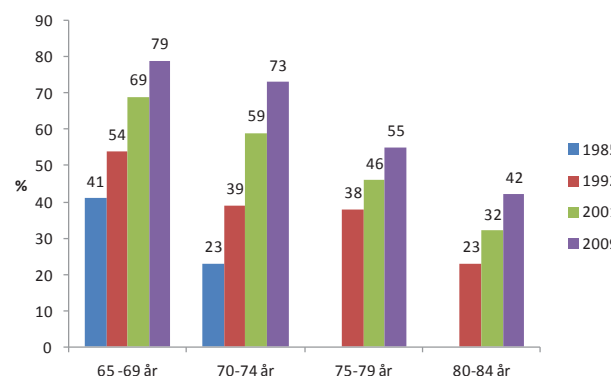
Fra midten av 1980-tallet og fram til 2009 har det vært en sterk økning i andelen eldre som har førerkort. Mens i overkant av 60 % i aldersgruppen 65–69 år hadde førerkort i 1985, var andelen knapt 90 % i 2009. Over halvparten av de mellom 80 og 84 år hadde førerkort i 2009, mot hver fjerde på begynnelsen av 1990-tallet¹.

Andel av befolkningen 65–84 år som har førerkort for bil

Særlig kvinnene har økt sitt førerkortinnehav. Mens i underkant av 20 % av kvinnene 65–69 år hadde førerkort i 1985, var andelen nesten 80 % i 2009. Variasjonen i førerkortinnehav blant de eldre aldersgruppene av menn er liten i forhold til hva den er blant kvinner. Dette vil bli mer likt når de yngre aldersgruppene blir eldre.

Blant de unge eldre, 65–69 år, er andelen som alltid har tilgang til bil nesten doblet i perioden fra 1985 til 2009, og for aldersgruppen 70–74 år er den mer enn tredoblet. Blant de over 80 år hadde 42 % alltid tilgang til bil i 2009, mot 23 % i 1992.

Andel som alltid har tilgang til bil i ulike aldersgrupper

Antall reiser har økt og flere kjører bil

På en gitt dag gjennomfører tre av fire personer 65 år og eldre minst én reise, mens én av fire ikke er ute. Andelen ikke-mobile er redusert i alle aldersgruppene. Antall reiser har økt de siste 20–30 årene, men fortsatt foretar eldre færre reiser enn befolkningen for øvrig (3,3 reiser per dag i befolkningen).

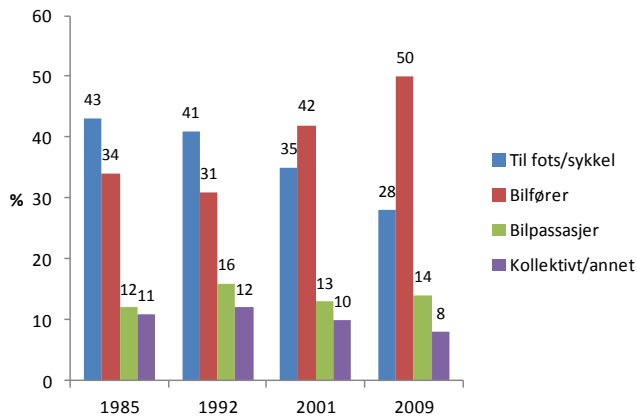
Andel eldre som ikke reiser og gjennomsnittlig antall reiser (for alle) i ulike aldersgrupper

Alder	Andel som ikke reiser			Antall reiser per dag		
	1985	2001	2009	1985	2001	2009
65-69 år	31	25	19	2,1	2,4	2,7
70-74 år	42	33	23	1,7	1,9	2,5
75-79 år	"	39	32	"	1,7	2,0
80-84 år	"	45	36	"	1,4	1,8
I alt	37	34	26	1,9	1,9	2,3

Den mest markante økningen i de eldres reiseaktivitet har kommet i form av reiser som bilfører. I 1985 var omtrent hver tredje reise en bilførerreise, mot halvparten i 2009. Samtidig har

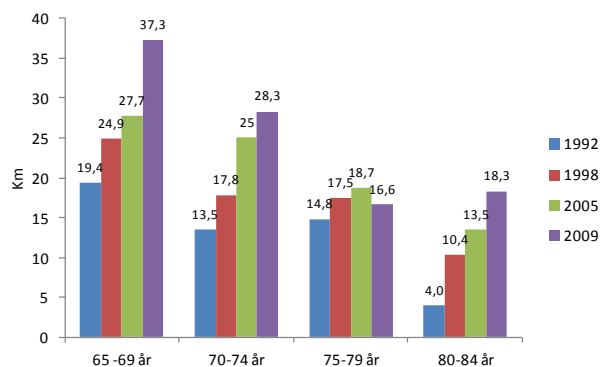
¹ Tallgrunnlaget fra 1985 er for lite til å gi andeler for personer over 75 år.

andelen reiser til fots og på sykkel gått ned. Det har vært små variasjoner i andre reisemåter.

Transportmiddelfordeling på daglige reiser for personer 65 år og eldre. Prosent

Den daglige reiselengden har økt betydelig for disse aldersgruppene. For de unge eldre fra ca. 20 km per dag til nærmere 40 km. Den daglige reiselengden avtar med økende alder. I 2009 var det slik at de mellom 65 og 69 år i gjennomsnitt reiste 37,3 km per dag, mens aldersgruppen 80–84 år tilbakela 18,3 km per dag.

Total reiselengde per dag i ulike aldersgrupper. Km

Lange reiser har økt i omfang

Også antallet lange reiser (100 km eller lengre) har økt². I den yngste aldersgruppen, 65–69 år, har antallet lange reiser per måned økt fra 1,2 til 1,6 de siste 10 årene. For 2009 tilsvarer dette 19 reiser, eller ca. 10 tur/retur reiser per år. De eldste (80–84 år) gjorde i gjennomsnitt 0,7 lange reiser per måned, dvs ca. fire tur/retur reiser per år. Også for lange reiser avtar reiseomfanget med alder.

Antall reiser 100 km eller lengre per måned i ulike aldersgrupper

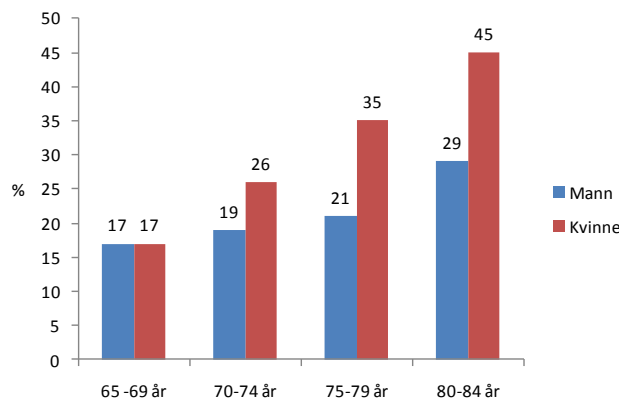
Alder	2001	2005	2009
65–69 år	1,2	1,6	1,6
70–74 år	0,7	1,3	1,2
75–79 år	0,6	0,9	0,9
80–84 år	0,5	0,7	0,7

Helseproblemer og daglig mobilitet

Med alderen øker vanskeligheter knyttet til mobilitet og mulighet til å bevege seg. Hver sjettede i aldersgruppen 65–69 år har fysiske problemer som begrenser muligheten til å bevege seg utendørs eller bruke transportmidler, og her er det ingen forskjell

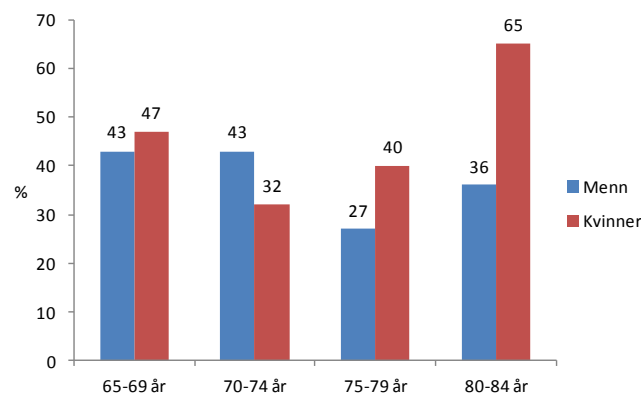
² Kun de siste tre RVUene gir opplysninger om lange reiser.

mellom kvinner og menn. Problemene øker betydelig mer for kvinner enn for menn med alder. I aldersgruppen 80–84 år har 45 % av kvinnene problemer, mens ikke flere enn 29 % av mennene har det.

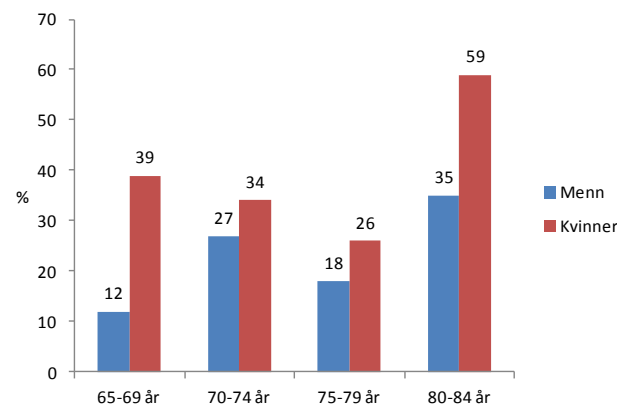
Har fysiske problemer som begrenser muligheten til å bevege seg utendørs eller bruke transportmidler. 2009, prosent

Blant dem som har bevegelsesproblemer er det vanskeligere å bruke kollektivtilbudet enn å kjøre egen bil. Størst problemer med bruk av kollektivtransporten har de eldste kvinnene.

Har vansker med å reise kollektivt. Personer med bevegelsesproblemer. 2009

Blant menn i aldersgruppen 65–69 år er det relativt få som har problemer med å kjøre egen bil (12 %), selv om de har bevegelsesproblemer. Heller ikke flere enn 35 % av de eldste mennene i gruppen med bevegelsesproblemer har vansker med bilkjøring.

Har vansker med å kjøre bil. Personer med bevegelsesproblemer. 2009

Kilde: De nasjonale reisevaneundersøkelsene